Zenonas BAUBONIS, Bronius DAKANIS

Survey of Dvarviečiai cemetery

In 1998 in the territory of supposed Dvarviečiai (Kušleikiai) cemetery (Kelmė district) the area of 34,7 m^2 was explored by the LCCH. Ten burials and burial pits were uncovered. The cemetery dates to the second half of the 1st millennium–the first half of the 2nd millennium.

Zenonas BAUBONIS, Bronius DAKANIS

PERKŪNIŠKĖS KAPINYNO TYRINĖJIMAI 1999 M.

1999 m. KPC vykdė spėjamo Perkūniškės kapinyno, vadinamo Traka, Trakeliais (Kelmės r., Vaiguvos sen.), žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus (vadovas B. Dakanis). Kapinynas įrengtas prie pelkių ir Akmenų ežero pelkėtų pakrančių esančioje 1–2 m aukščio kalvelėje. Jos viršuje yra maždaug 17 m skersmens aikštelė. XX a. pradžioje Trakoje buvęs iškastas „kareivis su žiedais ant pirštų, 3 durtuvais ir diržo sagtimi" (žr. Dakanis B.: *ATL 1988 ir 1989 metais*, V., 1990, p. 186). 1955–1956 m., kasant Trakelyje smėlį, buvę rasta kaulų ir žalvarinių dirbinių, o dar anksčiau – „kažkoks kalavijas, visokių žalvarinių papuošaliukų" (A. Dargvainio duomenys).

Tyrinėjimų metu kapinyne ištirtas 12,8 m^2 plotas. Aptikti 3 kapai, iš kurių vaiko (Nr. 1), palaidoto tik 28 cm gylyje galva į PV, labai suardytas. Kape Nr. 2 mirusysis palaidotas 52–70 cm gylyje akmens amžiui būdinga „miegančiojo" poza – ant kairiojo šono, labai sulenktomis per kelius kojomis ir rankomis, kurios padėtos veido srityje. Ant mirusiojo kaklo buvo uždėta įvijinė (3 vijų) vytinė antkaklė su kilpele ir kabliuku, o krūtinės srityje gulėjo pasaginė segė cilindriniais galais. Po nugaros kaulais, kaip ir kapuose Nr. 1 ir Nr. 3, rastas peilis. Kape Nr. 3 mirusysis palaidotas 62–69,5 cm gylyje, ant nugaros, galva, gulinčia ant kairiojo šono, į V, tiesiomis kojomis (tarp jų kaulų 17–13 cm). Rankos sulenktos: dešinioji padėta ant dešiniojo peties, o kairioji – krūtinės srityje. Kape rasti keli smulkūs angliukai.

Į Š nuo kapinyno esančioje didesnėje žvyringoje kalvoje ištirti 8 m^2, kapų nerasta.

Perkūniškės kapinyną reikėtų datuoti II tūkst. I pusė. Jį, esantį 0,45 km į ŠR nuo Akmenių kaimo kapinių, 0,35 km į PV nuo Kelmės–Vaiguvos

kelio ir 70 m į PR nuo Akmenių ežero kranto, būtina įrašyti į Archeologinių vietų sąrašą. Kapinynas kartu su Akmenių (Perkūniškės) pilkapynu, Perkūniškės pilkapiu bei Akmenių pilkapių vieta sudaro archeologijos paminklų kompleksą. Jį kartu su keliomis senosiomis kaimų kapinėmis bei Perkūnkalniu, supamą unikalios išlikusios gamtinės aplinkos, vertėtų skelbti kultūriniu draustiniu.

Zenonas BAUBONIS, Bronius DAKANIS
Survey of Perkūniškė cemetery carried out in 1999

In 1999 the area of 12,8 m² was excavated by the LCCH in Perkūniškė cemetery (Kelmė district). Three inhumations were uncovered. The cemetery dates to the first half of the 2nd millennium.

Mindaugas BERTAŠIUS

MARVELĖS KAPINYNO TYRINĖJIMAI

1998–1999 m. tęsti dar 1991 m. pradėti tyrinėjimo darbai Marvelės kapinyne Kaune. Per pastaruųjų dvejų metų laikotarpį tyrinėta R, P ir centrinė kapinyno dalys, kuriose rasti įvairių laikotarpių kapai. 1998-1999 m. aptikti kapai telkėsi kapinyno R pakraštyje. Tyrinėjimų plotas siekė 1000 m² (1998 m.) ir 350 m² (1999 m.). Rasta 2 degintiniai žmonių ir 20 griautinių žirgų kapų, tad bendras žirgų kapų skaičius pasiekė 205, o juose palaidotų individų skaičius – apie 250 (osteologiškai neištirta praėjusių metų tyrinėjimų medžiaga). Ši kapų grupė lieka nebaigta tyrinėti, nes ir degintiniai, ir žirgų kapai tęsiasi toliau į R, o degintiniai žmonių kapai randami ir P dalyje.

Abiejų degintų mirusiųjų palaikai laidoti negiliose duobutėse, tačiau jų kontūras nebuvo pastebimas. Degusių kaulų buvo nemažai, jie gana stambūs. Abu degintiniai kapai buvo atskirti ir tyrinėti tarp juos supančių griautinių kapų. Palaikai paskleisti 0,53 m skersmens (kapas Nr. 1112) ir 0,5×0,17 m (kapas Nr. 1170) plote. Kapai datuotini VII–VIII a. (storagalė ir įvijinė apyrankės kape Nr. 1112; vienašmenis sulaužytas kalavijas, lankinė segė kape Nr. 1170). Tarp sudegusių kaulų kape Nr. 1112 rasta anglių gabalėlių. Kapo Nr. 1170 palaikai švarūs, orientuoti apie 290° kryptimi.